

Z kalendára výročí

(v prvom polroku 2017)

(6 medailónov významných kresťanských osobností)

(zostavil *Dušan Jedinák*)

Topoľčany
2016

Predhovor

Aj tento rok môžeme výraznejšie upozorniť vo svojom okolí na aktuálne kresťanské hodnoty a dlhodobú zmysluplnú kultúru. Prehľadný polročný kalendár, pripomínajúci 6 osobností kresťanského spoločenského života, ktoré majú v príslušnom mesiaci prvého polroka 2017 okrúhle (deliteľné piatimi) výročie narodenia alebo úmrtia:

Josemaría ESCRIVÁ de Balaguer

Ladislav HANUS

Ludwig van BEETHOVEN

Konrad ADENAUER

John Fitzgerald KENNEDY

Carl Friedrich WEIZSÄCKER

Úvod

Prejavom kresťanstva je predovšetkým ušľachtilosť, statočnosť, Pravda, Spravodlivosť, Láska, bez ohľadu na to, či ma niekto vidí, alebo čo z toho budem mať.

My, kresťania, veríme, že život je v najvnútornejšej hĺbke stretnutím v Láske.

Slobodu nemožno rozumieť len ako slobodu od niekoho, od niečoho, od povinnosti, zodpovednosti, ale ako slobodu k niečomu.

Človek nie je len kúsok hmoty, jednotlivou čiastočkou prírody. Má v sebe bohatšiu a vznešenejšiu existenciu, duchovnú existenciu v poznaní a v láske.

Ale hádam najväčšiu radosť máme my ľudia z toho, keď v tom nekonečnom svete ľudských tvárí, charakterov, pováh, stretneme cudzieho človeka, ktorý sa nám časom stáva veľmi blízkym, dôverným priateľom, priateľkou, ba až manželom, manželkou.

Človek si je oddávna vedomý povolania k nádeji, že veci budúce prevyšujú hodnoty prítomné. Hodnoty prítomné majú svoj zmysel vo veciach budúcich.

A tak evanjelium vie, že človek nájde život, až keď nájde lásku. Láska je ten zázrak, keď človek vie byť celkom sám sebou, i celkom sa zdieľať s inými. V nej, v Láske my očakávame svoju dôstojnosť. V nej, v Láske, sme my ľudia najbohatší. (Ján Sucháň)

Asi je podnetné, aby sme sa kresťanmi nielen nazývali, ale nimi aj boli celým svojím životom. Jednou z príležitostí by mohlo byť rozvíjanie dialógu medzi všeobecnou kultúrou a kresťanskou vierou prostredníctvom poznávania a prezentácie hodnôt i tvorcov kresťanského umenia a kultúry.

Josemaría ESCRIVÁ de Balaguer

(* 9. 1. 1902 – † 26. 6. 1975)

Každá práca služby bližným aj každodenný jednoduchý život ľudského spoločenstva sú príležitosťou pre stretnutie s Bohom, aby sa zároveň uplatňoval bohatý duchovný život aj kresťanský apoštolát. Všetci ľudia môžu dosiahnuť svätosť skrz svoj obyčajný život a všednú prácu. Tento názor spolu s rodinným heslom *Duša a pokoj* smeroval vo svojich slovách i skutkoch tak, aby hlásané evanjelium zasiahlo až do hĺbky ľudského srdca. Pochádzal zo španielskej katolíckej rodiny. V roku 1925 bol vysvätený za kňaza a slúžil na vidieku, v Zaragóze i v Madride. Tam získal doktorát práv (1939). Od roku 1946 pôsobil v Ríme a získal doktorát teológie na Lateránskej univerzite.

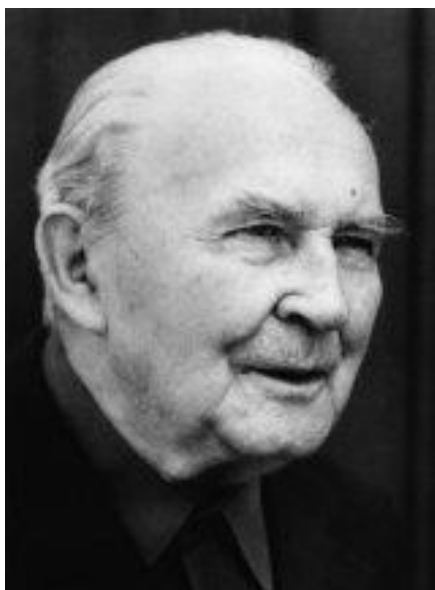
Založil (1928) *Opus dei* – cestu pre posväcovanie každej ľudskej práce v kresťanskej láske. Podnikal cesty do mnohých európskych krajín, Mexika, Guatemaly a južnej Ameriky. Bol aj blahorečený (1992) i svätorečený (2002).

Z myšlienok

- *Máme len jeden život pozostávajúci z tela a ducha, a taký má aj byť, po telesnej i duchovnej stránke naplnený Bohom... Keď sa bok po boku angažujeme spolu s našimi priateľmi, kolegami a príbuznými v tých istých záležitostiach, môžeme im pomôcť objaviť Krista.*
 - ***Vzrastaj prekonávaním prekážok.***
 - *Nevyhýbaj sa povinnosti. Vykonávaj ju svedomito, aj keď iní ju zanedbávajú.*
 - *Ak máš byť soľou a svetlom, potrebuješ vedomosti a schopnosti.*
 - *Keď získaš skutočný záujem o svoju odbornú prácu, zlepší sa aj tvoj duševný život.*
 - *Tvoja nedbalosť, ľahostajnosť, záhaľčivosť je vlastne zbabelosť a pohodlnosť.*
 - *Nezabúdaj, že aj priemerní ľudia môžu hrešiť prehnaným sebedovomím.*
 - *Neprikladaj veľkú dôležitosť tomu, čo svet nazýva víťazstvom, prípadne porážkou.*
 - *Neodsudzuj skôr, kým si nepreveriš svoj úsudok modlitbou.*
 - ***Zbav sa myšlienok pýchy. Si len štetcom v ruke umelca.***
 - *Nezabúdaj, že najviac má ten, kto potrebuje menej.*
 - *Môžeš si byť istý, že si Božím mužom, keď nespravodlivosť znášaš s radosťou a mlčky.*
 - *Tajomstvo, ktoré dodáva najpokornejšej, ba aj tej najpokorujúcejšej veci dôležitosť, je milovať.*
 - *Vyhrál by si veľký boj, keby si sa zbavil strachu z toho, že ťa budú poznať takého, aký si.*
-
- *Svedomie si skúmaj pomaly a statočne.*
 - *Zotrvaj v dobrom a nad klebetami pokrč ramenami.*
 - ***Neboj sa pravdy, aj keby ťa mala stáť život.***
 - *Buď užitočný. Zanechaj za sebou stopy. Vyžaruj svetlo svojej viery a lásky.*
 - ***Ak sa skutočne „odovzdáš“ Bohu, nijaká ťažkosť neotrasie tvojím optimizmom.***
 - *Dnes nestačí, aby muži a ženy boli dobrí. Proti konzumizmu, pohanskému a materialistickému bremenu, ktoré nám núkajú, Kristus si vyžaduje nekomformistov, rebelov Lásky!*

Ladislav HANUS

(* 26.2.1907 – † 7.3.1994)

Kňaz, profesor, filozof, estét, teoretik a pedagóg kultúry. Jeho dielo predstavuje inšpiračný prameň v oblasti filozofie, teológie, kultúry, i sakrálneho umenia. Upozorňoval na nezastupiteľnosť a nenahraditeľnosť fenoménu kultúrnosti, podnecoval a šíril bohatý program kresťanského univerzalizmu, humanizmu, personalizmu a kultúrneho pluralizmu.

V diele *Princíp pluralizmu* rozobral obdobie netolerantnosti, totality s veľmi obmedzenou slobodou, ktorá neumožňovala dialóg medzi občanmi a predstaviteľmi moci. Objasnil filozoficky, historicky i sociologicky otvorený mnohonázorový systém, zároveň však upozornil, že pluralitná demokracia neznamená slobodu vo všetkom. Zdôraznil viazanosť slobody na etické normy. V monografii *Človek a kultúra* objasnil ľudskú podstatu kultúry ako prostriedok sebadotvorenia človeka, ako možnosť spolupôsobiť na proces zúšľachtienia a zduchovnenia sveta.

Z myšlienok

- *Žijeme, aj duchovne, pokiaľ rastieme. Sme hotoví, odbavení, duchovne ustrnulí a starí, keď prestaneme rásť.*
- *Cieľom myslenia je spájanie poznatkov a chápanie súvisov, smerom k ucelenosti, k celistvosti. **Cieľom myslenia je ucelený a jednotný svetonáhľad.** K nemu sa treba, vlastným myslením, dopracovať.*
- *Byť otvorený, to je toľko, ako byť pripravený. To vyžaduje ustavičnú sústredenú a stúpajúcu intenzitu života. Z hrivien treba vydávať počet. K otcom nás zaväzuje vďačnosť.*
- *Na ceste ducha a zduchovnenia spolupracuje, pomocou milosti, mnoho činiteľov, známych i neznámych.*
- *Kultúrnosť je vlastnosť osobná, ku ktorej človek svojím životom dorastie – alebo nedorastie, poprípade túto cestu ani nenačne. Cesta tá je proces svojský, osobitný, svojskej zákonitosti, dosť nezávislej od postavenia alebo aj veku.*
- ***Kultúrnosť je ľudská zduchovnosť, spiritualita.** Vláda ducha nad hmotou, nad telesnosťou. Hierarchické smerovanie celého človeka nahor, k duchu. Nekultúrnosť je pudovosť, neovládaná vášnivnosť, každá forma násilia.*
- *Človek svojej rozumnosti najviac zadosťučiní, keď sa venuje podstate, zákonom, poriadkom, atribútom bytia ako takého, čiže filozofickému mysleniu.*
- *Kultúra, kultúrnosť si vyžaduje vieru. A nositeľov tejto viery... Viera v primát ducha, v moc ducha nad hmotou, šírka ducha nad všetkou fanatickou úzkosťou. I keby nositeľov bola hrstka. **Duch si vyžaduje svedectvo.***

Ladislav Hanus

Ludwig van BEETHOVEN

(* 17. 12. 1770 – † 26. 3. 1827)

Od útleho detstva presvedčoval o svojom talente. Virtuózne ovládal klavír, znamenite vedel improvizovať. Bohaté vnútorné vnímanie ho naplňalo nepretržitou meditáciou. Hudba mu umožňovala nechať vytrysknúť oheň ducha. Stal sa hudobným básnikom s expresívnym vyjadrením hlasu ľudského srdca. Umeleckú veľkosť zavŕšil usilovným a húževnatým skladateľským dielom. Jeho hudba, symfonická, komorná, klavírna je túžbou vyjadriť najhlbšie a najskrytejšie myšlienky svojej bytosti. Vytvoril obdivuhodné umelecké dielo. Jeho tvorba obsahuje 9 symfónií (napr. *Eroica*, *Osudová*, *Pastorálna*, *Deviata*), 5 klavírnych koncertov, 32 klavírnych sonát (*Patetická*, *Mesačného svitu*, *Appassionata*), 10 sonát pre klavír a husle (*Jarná*, *Kreutzerova*), 16 sláčikových kvartet, vokálnu a divadelnú hudbu

(opera *Fidélio*) a ďalšie hudobné diela. V hudbe naznačil cestu od klasiky k romantizmu, spájaj v nej intenzitu citu s dokonalým prevedením. Zvýraznil zmysel veľkých myšlienok ako zdroj hudobných nápadov. Hudbou, jej formálnou dokonalosťou, myšlienkovou závažnosťou, úžasnou pôsobivosťou dosiahol umeleckú veľkosť i ľudskú výnimočnosť a vznešenosť. Majstrovsky skomponoval, vokálne aj inštrumentálne, svoje vrcholné dielo *Missa solemnis* (*Slávnostná omša*). Ludwig van Beethoven vnímal pravidlá hudobnej tvorby, vytvoril nové zásady, pohrával si s nimi, ale ich nikdy nerozbil. V skladbách posledného obdobia vykročil do budúcnosti: *Nie sú pre vás, ale pre neskoršie generácie*.

Z myšlienok

- *Mojim najvlastnejším živlom je symfónia: Keď v sebe niečo počujem, je to vždy veľký orchester... Nepíšem pre dav, píšem pre kultúrnych ľudí.*
- *Tak je to už s človekom na svete: stále musí preukazovať svoju silu, musí vydržať bez reptania, musí cítiť svoju ničotnosť a zase sa usilovať o svoju dokonalosť, pre ktorú nás chce Najvyšší urobiť hodnými.*
- *Len láska – áno, len ona je ti schopná dať šťastnejší život – ó Bože – dopraj mi ju konečne nájsť, tú lásku, ktorá ma v cnosti upevní, ktorej je dovolené byť mojou!*
- *My smrteľníci s nesmrteľným duchom sme sa narodili len pre utrpenie a radosť – a skoro by sa mohlo povedať, že práve najznamenitejší ľudia dosahujú radosť skrz utrpenie.*
- *Nenazývam víťazmi ľudí, ktorí zvíťazili myšlienkou alebo silou. Nazývam hrdinami iba tých, čo boli veľkí svojím srdcom.*
- *Len umenie a veda povznášajú človeka až k božstvu.*
- *Hudba je vyššie zjavenie než každá múdrosť i filozofia.*
- *Čo je blaženosť? Mnoho drobných čistých radostí.*
- *Jedine umenie to bolo, čo ma zadržovalo urobiť koniec svojmu životu. Ach, zdalo sa mi nemožným, aby som opustil svet skôr, pokiaľ som nevytvoril všetko, na čo som sa cítil povolany.*
- *Nemôžeš žiť už pre seba, jedine pre iných činiť dobro kde sa len dá, slobodu milovať nadovšetko, pravdu nikdy nezaprieť, ani na tróne...*
- *Svoj život nemôžeš ani predĺžiť, ani rozšíriť, môžeš ho však prehĺbiť.*

Ludwig van Beethoven

Konrad ADENAUER

(* 5. 1. 1876 – † 19. 4. 1967)

Významný nemecký konzervatívny politik, prvý povojnový kancelár (1949–1963) Spolkovej republiky Nemecko, prvý predseda (1950–1966) Kresťansko–demokratickej únie ako nadkonfesijného spojenectva rôznych sociálnych a ideových skupín, podstatne prispel k obrovskému ekonomickému, sociálnemu i politickému vzostupu západného Nemecka a priviedol ho späť do Spoločenstva národov a presadil myšlienku, že trvalý mier možno dosiahnuť zjednotením Európy. Dojednal prepustenie nemeckých vojnových zajatcov zo SSSR (1955) a vstup SRN do NATO (1955). Prispel k vytvoreniu EHS (1957) a zmiereniu Nemecka s Francúzskom (1963). Po absolvovaní katolíckeho gymnázia vyštudoval právo i národné hospodárstvo. Pracoval v advokácii a štátnych službách. Bol zástupcom starostu v Kolíne nad Rýnom (1908–1917) a v rokoch

1917–1933 aj starostom Kolína a predsedom Pruskej štátnej rady. Adenauer odmietol privítať Hitlera v Kolíne a zakázal vyvesiť zástavy s hákovými krížmi. V roku 1933 bol zbavený všetkých úradov a v roku 1944 sa dostal aj do väzenia. S prvou manželkou, ktorá zomrela na chorobu ľadvín, mal tri deti, s druhou ženou, s ktorou žil skoro 30 rokov, mal päť detí. Sám prežil ťažkú automobilovú nehodu (1917), získal aj dva patenty a prispel k rozvoju starostlivosti o ruže.

Z myšlienok

- *Osobná sloboda je a zostane najvyššou hodnotou človeka... Mier bez slobody nie je žiadnym mierom.*
- *V každom človeku uctieваме jednotlivca, ktorého stvoril Boh. Ľudská dôstojnosť a sloboda sú základom pre každú činnosť v štátnom aparáte, v oblasti hospodárstva i kultúry. V prvom rade je človek a potom štát. V prvom rade človek a potom hospodárstvo.*
- *Najprv musíte byť neoblíbenými, až potom vás budú brať vážne... Musíme brať ľudí takých, akí sú – iných nemáme.*
- *Dodržiavanie kresťanských zásad môže zachrániť ľudstvo pred úpadkom do barbarstva alebo lepšie povedané, dokonca pred sebazničením.*
- *Čím viac priateľov vo svete máme, tým lepšie pre nás i pre celý svet.*
- *Moc, dámy a páni, vyžaduje múdrosť, striedmosť a vnútorný pocit zodpovednosti. Moc, ktorá sa zneužíva, je zničujúca. Ale moc, ktorá je sprevádzaná zodpovednosťou, je darom Boha.*
- *Základom dobrého kresťanského života nie je ani chudoba ani bohatstvo, ale primerané vlastníctvo materiálnych prostriedkov.*
- *Nacionalizmus zvádza ľudstvo k zabúdaniu na to, že všetky národy majú právo na existenciu a že harmonické vzťahy a súžitie medzi všetkými ľuďmi, slúži najlepšie i vlastnému národu.*
- *Nikto z nás nevlastní absolútnu pravdu. Iba cez argumenty, protiargumenty a skrz výmeny názorov možno dúfať, že sa k pravde viac či menej priblížime.*

Adenauer

John Fitzgerald KENNEDY

(* 29. 5. 1917 – † 22. 11. 1963)

Po rodičoch bol írskoho pôvodu, syn úspešného obchodníka, vyštudoval vedy o štáte a hospodárstve v Londýne, Harvarde a Stanforde. Cez vojnu slúžil v americkej armáde ako námorný dôstojník v Tichomorí. Neskôr sa stal poslancom za Demokratickú stranu v snemovni reprezentantov.

Po dlhoročnom členstve v senáte bol zvolený za 34. prezidenta USA, ako prvý katolík v Bielom dome a dovtedy najmladší uchádzač. Tisíc dní pôsobil v najvyššej funkcii a vzbudzoval nové politické i spoločenské nádeje. Uznával, že hospodárska stabilita prispieva k demokracii. Presadzoval sústredenejší postup voči tyranii, chudobe, chorobám a vojne. Postavil rasovú diskrimináciu v USA mimo zákon. Chcel byť hodný získanej moci a zodpovednosti, aby vedel používať silu odvahy

i múdrosti, schopnosť rozvahy a spravodlivosti. Veril, že pravda je mocnejšia ako omyly a sloboda je trvanlivejšia ako násilie. Rozširoval dôveru v lepšiu budúcnosť svojej vlasti. Mal múdrosť muža, ktorý tuší svoju smrť a riskuje, že ju odoženie tým, že dá do stávky svoj život. Dallas sa stal javiskom krutej ľudskej, občianskej i štátnickej drámy. Tam sa „spikli proti nemu, aby ho zahubili“ (Gen 37, 18). Spor o pravde jeho smrti zostáva v podvedomí celého ľudstva. Zanechal hlbokú stopu pre zmyslupnosť ľudskejši, pečaťou krvavou potvrdil vzburu voči násiliu. JFK bol mužom na správnom mieste.

Z myšlienok

Odvaha je príležitosť, s ktorou sa skôr alebo neskôr všetci stretávame. Odvahu musí každý z nás hľadať vo svojom vnútri.

Nikdy nevyjednávajme zo strachu. Avšak nikdy sa nebojme vyjednávať.

Muž koná to, čo musí vykonať, napriek tomu, aké dôsledky to má pre jeho osobu, napriek prekážkam, nebezpečenstvu a nátlaku – to je základ celej ľudskej morálky.

Ak ľudstvo neskončuje s vojnou, vojna skončuje s ľudstvom.

Nepýtaj sa, čo môže urobiť tvoja krajina pre teba – pýtaj sa, čo môžeš urobiť ty pre svoju krajinu!

Vzdelanie bez slobody je zbytočné, sloboda bez vzdelania je nebezpečná.

Carl Friedrich WEIZSÄCKER

(* 28. 6. 1912 – † 28. 4. 2007)

Pochádzal z rodiny diplomata ministerstva zahraničia. Vyštudoval fyziku na univerzite v Berlíne, Göttingene a Lipsku (1929–1933). Nemecký fyzik, filozof, teoretik vedy a mnohostranný mysliteľ už v mladosti vytušil, že človek a príroda sú nejakým spôsobom spojené. Chcel pochopiť štruktúru času, spoznal priepasť neoddeliteľnosti subjektu a objektu v kvantovej fyzike. Skúmal možnosť výroby atómovej bomby. Zažil aj hľadanie vlastnej náboženskej skúsenosti (ovplyvnený novozákonnou *Rečou na hore* spoznal indikatív blahoslavenstiev na rozdiel od imperatívu príkazov). Zapojil sa do celosvetového ekumenického hnutia. Podpísal (1956) výzvu proti jadrovému vyzbrojeniu Nemecka. Stal sa vedúcim katedry

filozofie (1957–1969) na univerzite v Hamburgu. Viedol (1970–1980) Ústav Maxa Plancka. Bol na konferencii *Politika a etika* v Bratislave (1991). Z diela: *Dejiny prírody, Zodpovednosť vedy v atómovom veku, Dosah vedy, O slobode, Čas súri, Čas a jedno*. Zdá sa, že nemusíme poprieť vieru pre poznanie, nemusíme poprieť Boha, aby sme zachránili človeka. Zosúladenie prírodovedného poznania a náboženskej zjavenej skúsenosti môže viesť k hlbšiemu porozumeniu vedy a kresťanstva.

Z myšlienok

- *Človek sa snaží vniknúť do skutočnosti prírody, ale v jej poslednom neuchopiteľnom pozadí vidí neočakávane, ako v zrkadle, sám seba.*
- *Klasická fyzika bola nahradená kvantovou teóriou. Kvantová teória je overená experimentálne. Experimenty musia byť popisované v rámci klasickej fyziky.*
- *Matematika je skúmanie najvšeobecnejších možných štruktúr, nech sú dané priestorovo, časovo alebo dokonca len čisto pojmovo.*
- *Len človek je dejinnou bytosťou... Dejiny – to je meno jednej z najdôležitejších duchovných vied... Dejiny sú len tam, kde je zmena... Prírodu jej dejiny postihujú, ale príroda ich nepociťuje... Človek má vedomie a skúsenosť.*
- *Človek, ktorý sa domnieva, že môže byť bez náboženstva, obvykle upadne do nejakého nižšieho náboženstva.*
- *Teológovia majú skutočnú pravdu, ktorá ide viac do hĺbky ako vedecká pravda nášho atómového veku. Vedomosti teológov o podstate človeka majú hlbšie korene ako racionálne odvodenia modernej vedy.*
- *Vedecký a technický svet novoveku je výsledkom smelého pokusu, ktorý je poznaním bez lásky... Ľudský svet vždy obstál len preto, že boli iní, ktorí v sebe cítili výzvu pýtať sa na zmysel všetkého a jednať so zodpovednosťou za celok.*
- *Existencia je neuspokojený smäd po bytí a pôžitku, ktoré prináša nikdy nekončiace utrpenie... Zúfalstvo je otázka, na ktorú často odpovedá Boh.*
- *Tolerancia ako neutralita voči pravde je zhubná... Tolerancia ako tvorba priestoru, kde možno pravdu nájsť a prijať, je nevyhnutná.*
- *Fyzika nevysvetľuje tajomstvo prírody, ale vedie späť k hlbšiemu tajomstvu.*
- *V prírode nie je dvojitosť, ale my to isté vidíme dvojitým spôsobom.*
- *Plodne sa nedotýkajú urýchlené kompromisy, ale práve extrémny.*
- *Bytie je staršie než poznanie, ale až poznanie vie, čo je bytie.*
- *Ak nám poznanie bráni v láske, musíme sa poznania vzdať.*
- *Špecifikom európskej kultúry je predovšetkým trojaké antické dedičstvo: grécke myslenie, kresťanská viera, rímske právo.*

Boh, v ktorého neverím

Nikdy nebudem veriť

v Boha, ktorý by nemal záujem o človeka a nemal v ňom zalúbenie,
v Boha, ktorý by si prijal, aby som sa ho bál, a ktorý číha na človeka, ako ho nachytať pri hriechu,
v Boha, ktorý by vyžadoval, aby sme každú skúšku zložili len na výbornú,
v Boha, ktorý by hrozbou ohňa prenasledoval každú ľudskú radosť,
v Boha, neschopného pochopiť, že deti sa niekedy zatúlajú, a že zabúdajú,
v Boha, ktorý by neponúkal nové stretnutie tomu, kto ho opustil,
v Boha, ktorý by nemal pre každého človeka zvláštny, osobný a len jemu určený prístup,
v Boha, ktorý by prekážal človeku rásť, meniť seba a svet k lepšiemu,

v Boha, ktorý by odsudzoval hmotu,
v Boha, ktorý by odsudzoval sexualitu,
v Boha, ktorý by nebol láska a nedokázal premeniť na lásku všetko, čoho sa dotkne,
v Boha, ktorý by navždy zničil telo, namiesto aby ho vzkriesil,
v Boha, ktorý by sa staral o duše a nie o ľudí,
v Boha, ktorého by sa nemuseli báť bohatí, pred dverami ktorých je bieda a hlad,
v Boha, ktorý by mal rád bolesť,
v Boha ľudí, ktorí si myslia, že milujú Boha, keď nemilujú nikoho,
v Boha ľudí, ktorí chodia do kostola a neprestávajú klamať, kraďnúť a donášať,
v Boha tých, ktorí si nikdy nezašpinia ruky a nič neriskujú,
v Boha, ktorý by sa v mene nádeje na večný život bránil úsiliu o pretváranie sveta,
v Boha kazateľov, ktorí majú hotovú odpoveď na všetky otázky,
v Boha, ktorý by bol monopolom len jednej cirkvi, rasy alebo kultúry,
v Boha, ktorý by nebol prítomný všade, kde sa ľudia milujú,
v Boha, ktorého by bolo možné stretnúť iba v kostole,
v Boha – naivného starčeka, ktorého môžeme využívať podľa ľubovôle,
v Boha, ktorého by mohli pochopiť len ľudia múdri a zrelí,
v Boha bez tajomstva,
v Boha, v ktorého by som nemohol dúfať proti každej nádeji.

Áno, môj Boh je ten iný Boh.

Kardinál Maximos IV. (10.4.1878–5.9.1967)

